

MOC SOUDNÍ

- nezávislé soudy jsou speciálně zřízené instituce, které **rozhodují o tom, zda došlo k porušení nějakého předpisu, práva** apod.; soudy **rozhodují o vině a nevině** a také **o výši trestu** za spáchané trestné činy
- **soudci** musí být **nestranní** a nezávislí

Soustava soudů:

- **Nejvyšší soud**
vrchní soudy
krajské soudy
okresní soudy
- **Ústavní soud** – stojí mimo soustavu soudů a plní zvláštní úlohu – dohlíží na to, že ostatní soudy rozhodují v souladu s ústavním pořádkem
- **soud je vybírán na základě toho, jak je případ závažný** – čím závažnější, tím výše v celé soustavě soudů začíná (většina soudních řízení začíná na úrovni okresních nebo krajských soudů)
- **každý má právo se odvolat k soudu vyššího stupně** (pokud např. obžalovaný nesouhlasí s rozhodnutím soudu krajského, může se odvolat k soudu vrchnímu – tzn. že případ znovu posoudí kraj vrchní)

VOLBY

- možnost občanů podílet se na rozhodování ve své zemi
- ne vždy se můžeme k jednotlivým záležitostem vyjadřovat přímo, ale **volební právo** nám umožňuje **vybírat své zástupce (aktivní volební právo)** do zastupitelských úřadů a zároveň můžeme do těchto úřadů **sami kandidovat (pasivní volební právo)**
- volby – **parlamentní, prezidentské, komunální (obecní), volby do Evropského parlamentu**
- **funkce voleb** (k čemu jsou volby dobré) – určují politickou reprezentaci; umožňují změnu vlády; udělují legitimitu vládě a parlamentu (vláda a parlament získávají oprávnění vládnout a vydávat zákony)

Volební právo:

- **všeobecné** – volit může každý občan ČR starší 18 let
- **svobodné** – svobodně se rozhodují, koho budou volit a zda budou volit – nátlak na voliče není přípustný
- **tajné** – nikdo nemá právo vědět, koho volím
- **rovné** – hlasy všech voličů mají stejnou váhu
- **přímé** – hlasují přímo – dávám hlas konkrétnímu kandidátovi